KONFERENCJA ORGANMISTRZOWSKA „ASPEKTY OCHRONY ORGANÓW HISTORYCZNYCH. BUDOWA – KONSERWACJA – REKONSTRUKCJA” ZA NAMI

Posted on 14 października 2024

13 października zakończyła się trzydniowa konferencja organmistrzowska pt. „Aspekty ochrony organów historycznych. Budowa – konserwacja – rekonstrukcja” w Olkuszu. Wydarzenie zorganizował Narodowy Instytut Dziedzictwa, we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Historycznych Organów Hansa Hummla w Olkuszu, Miejskim Ośrodkiem Kultury w Olkuszu, Bazyliką Św. Andrzeja Apostoła w Olkuszu oraz Stowarzyszeniem PRO MUSICA ORGANA. W wydarzeniu uczestniczyło 46 specjalistów, którzy dyskutowali nad wyzwaniami, jakie stawia m.in. kwestia konserwacji i ochrony zabytkowych instrumentów organowych w Polsce.

O konferencji

Konferencja „Aspekty ochrony organów historycznych” skupiła się na problematyce konserwacji systemów zasilania powietrzem historycznych organów. W ramach wykładów i warsztatów, eksperci, tacy jak dr hab. Filip Presseisen, dr hab. Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa i Erik Winkel, poruszyli kwestie badań i konserwacji miechów klinowych. Uczestnicy mogli zgłębić unikalne podejście do konserwacji, które wymaga zrozumienia historycznych technologii oraz współczesnych metod badawczych.

Prezentowane przez specjalistów doświadczenia pokazały, jak istotna jest kompleksowa konserwacja wszystkich elementów organów, aby zachować ich oryginalne brzmienie i funkcjonalność. Było to szczególnie istotne w kontekście olkuskich organów, które należą do najcenniejszych zabytków sztuki organmistrzowskiej w Polsce i są najstarszymi, tak dużymi organami pozostającymi w pełnej sprawności muzycznej.

Zjawiskowe brzmienie tego instrumentu przyciągnęło uwagę międzynarodowego stowarzyszenia ECHO (European Citeis of Historic Organs) zrzeszającego najważniejsze dla kultury organowej miasta europejskie. Olkusz jest jedynym polskim członkiem tego elitarnego stowarzyszenia.

Konferencję zakończył test słuchowy przedstawiony przez dr. Marka Fronca, będący elementem szerszych badań prowadzonych

przez prof. Jaroslava Tumę (Akademia Muzyczna w Pradze), dotyczących wrażliwości słuchacza na stosowany w przykładach muzycznych system zasilania organów w powietrze.

Po zakończeniu części wykładowej odbyło się forum organmistrzów, którzy zaprezentowali wykonane w ostatnim czasie prace przy historycznych miechach i podzielili się swoimi doświadczeniami.

Zapis transmisji online z konferencji dostępny jest pod adresem: YouTube - Aspekty ochrony organów historycznych.

Wydarzenia towarzyszące - warsztaty, wizyty studyjne, promocja publikacji

Istotną częścią wydarzenia były praktyczne warsztaty prowadzone przez Martę Kogut i Erika Winkela, podczas których uczestnicy pracowali nad konserwacją miechów klinowych z organów w kaplicy Zamku Piastowskiego w Raciborzu.

Prace dotyczyły sposobów przygotowania i klejenia skór z użyciem klejów kostnych, wykonywania wzmocnień połączeń oraz obróbki drewna. Warsztaty trwały trzy dni i w ich efekcie jeden z pary raciborskich miechów otrzymał prawidłowe oskórowanie.

W ramach konferencji uczestnicy wzięli udział w wizytach studyjnych w Koniecpolu i Świętej Annie, gdzie mogli zobaczyć inne cenne historyczne organy oraz pozytywy z XVII i XVIII wieku. Te bezcenne zabytki były przedmiotem ożywionych dyskusji na temat sposobów ich konserwacji, oceny zniszczeń oraz możliwości przywrócenia do pełnej funkcjonalności.

Podczas wydarzenia odbyła się także promocja publikacji „Organy fary olkuskiej. Hans Hummel i jego szkoła” autorstwa dr. hab. Krzysztofa Urbaniaka, która została wydana w języku polskim i niemieckim.

Konferencja w Olkuszu była nie tylko miejscem spotkania specjalistów, ale przede wszystkim platformą wymiany wiedzy, doświadczeń oraz praktycznych umiejętności. Dla uczestników była to unikalna okazja, aby z bliska poznać najnowsze metody konserwacji zabytkowych organów, a także osobiście doświadczyć dźwięku tego wyjątkowego instrumentu podczas licznych koncertów w ramach XXV Jubileuszowych Dni Muzyki Organowej i Kameralnej.

Uczestnictwo w wydarzeniu dało specjalistom z zakresu konserwacji organów nie tylko szerszy wgląd w najnowsze osiągnięcia naukowe, ale również konkretne narzędzia, które mogą wykorzystać w swojej codziennej pracy nad ochroną bezcennych instrumentów organowych w Polsce i Europie.

Uczestnicy konferencji, fot. NID

Konferencja, Marek Fronc prezentuje test słuchowy systemów powietrznych prof. Jaroslava Tumy, fot. NID

Warsztaty organmistrzowskie konserwacji miechów klinowych, fot. NID

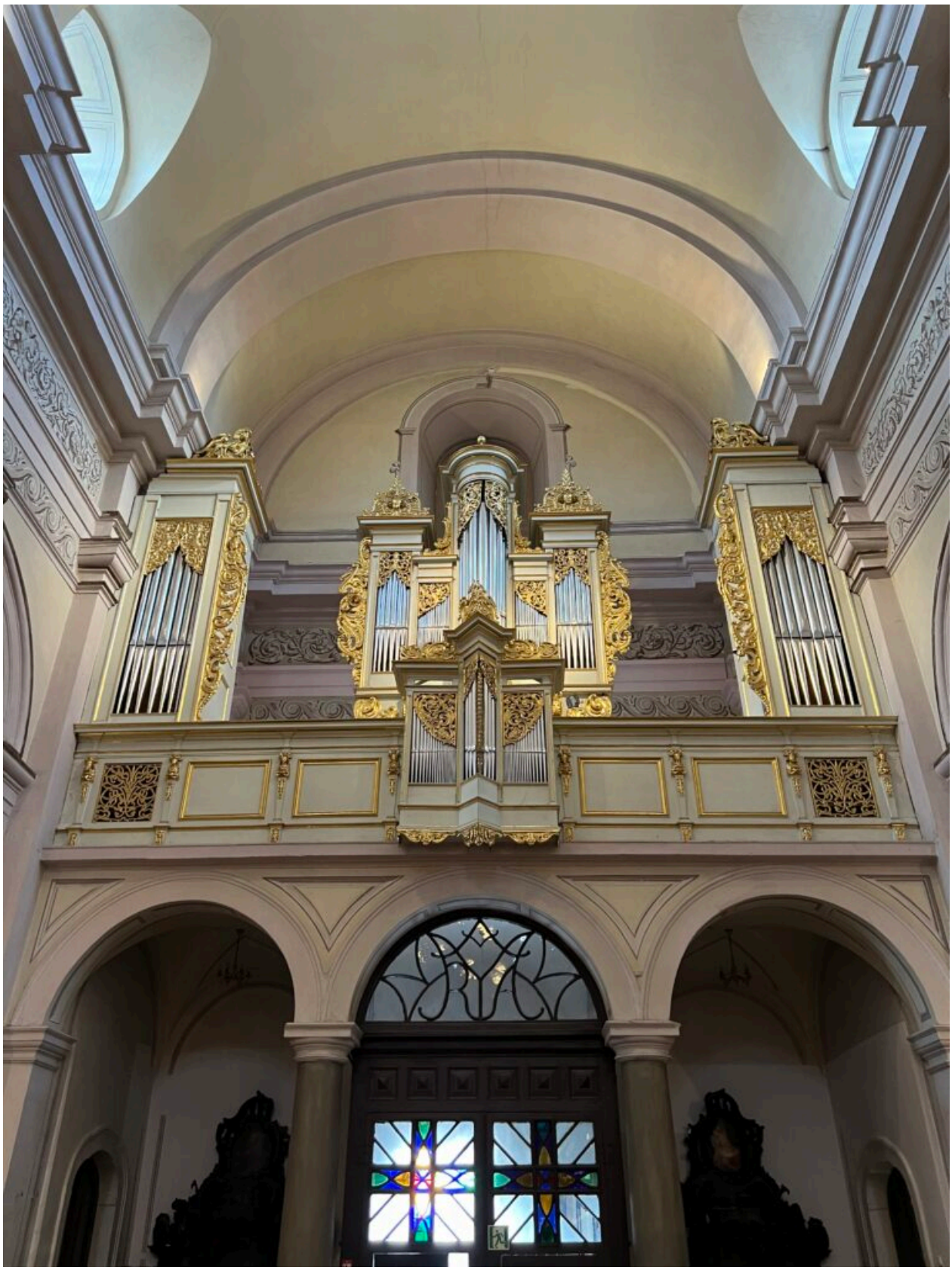

Wyjazd studyjny organologiczny, Koniecpol, organy z XVII wieku, fot. NID

Organizacja wydarzenia została sfinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła Bożena Żelazowska, Generalny Konserwator Zabytków, sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.